

Dette er et debatindlæg.

Indlægget er udtryk for skribentens holdning. Du er velkommen til at deltage i debatten – send dit indlæg til debat.byrum@pol.dk

DEBAT

Debat: Lær af Amsterdam og flyt en bank og et gymnasium ind i ghettoen

Det er ikke nok at ændre befolkningssammensætning i ghettoen, skriver Helle Juul, stiftende partner i Juul Frost Arkitekter. Hun anbefaler kommunerne at lade sig inspirere af Bijlmermeer-området i Amsterdam.

DEBAT 31. AUG. 2018 KL. 04.00

HELLE JUUL

Arkitekt MAA, ph.d., stiftende partner, Juul Frost Arkitekter

Folketingets ghettoplan forsøger at løse problemerne i det, vi kalder ghettoerne, ved at skabe diversitet i en fremtidig bolig-, og beboersammensætning. Det er ikke nok.

Den positive bevægelse og forandring kræver strategisk tænkning og bevidste politiske valg fra dem, som har ansvaret ude i kommunerne.

De må år for år – og bid for bid – flytte rundt på skoler, institutioner og funktioner, som kan skabe nye bevægelser og åbne op for det lukkede. Det skal være funktioner af almen betydning, der flytter ind i ghettoen.

Placer eksempelvis en bank, et gymnasium og et bibliotek inde i ghettoerne, så vi tvinges på tværs ind i områderne – og fordommene mod forskellighed nedbrydes.

Et godt eksempel

Et af de gode eksempler, regeringen burde have kigget mod, er ghetto-bydelen Bijlmermeer i Amsterdam.

Politikerne har her foretaget et strategisk indgreb i stor skala. Man har erkendt, at ghettoen ikke er en ø, men skal forbindes til omgivelserne. Med andre ord skal mennesker træne sig i respekten for de andre – de anderledes. I dag er området blevet en ny, interessant destination, som hele Amsterdam nyder godt af.

Beslutningstagerne i Amsterdam har forpligtet sig til, over en årrække, systematisk at blande livsformer. Ved hjælp af 'plug in' af forskellige boligtyper og offentlige programmer lykkedes det dem at skabe kvalitetsrige byrum og forbindelser gennem området.

Med andre ord; det nedslidte boligområde er stykke for stykke blevet vævet sammen med det omgivende samfund, så man i dag ser mennesker fra mange forskellige sociale grupper handle, arbejde, gå i skole eller spise deres frokost – side om side.

Med den strategi har Amsterdam gjort det naturligt at se ghettoen, ikke som et isoleret øsamfund, men som et byområde, der er porøst i kanten og derfor kan blive en del af det omgivende samfund. Ud fra denne tankegang – og ved hjælp af præcise indgreb – har man formået at styrke den sociale programmering.

Tvunget til at tænke udad

Boligområderne Bijlmermeer, som er kendt for sine enorme betonblokke og Amsterdamsepoort, blev bygget sidst i 60'erne. Lejlighederne var dengang usædvanligt lyse og store, men dette kunne ikke konkurrere med hollændernes ønske om hus og have, så lejlighederne stod efterfølgende tomme.

Det blev primært folk fra den tidligere hollandske koloni Surinam, der flyttede ind i Bijlmermeer, da de blev henvist dertil uden andet valg. Denne overrepræsentation, kombineret med ekstremt høj arbejdsløshed blandt de nytilflyttede immigranter og Amsterdams højeste kriminalitet, gjorde Bijlmermeer belastet og udskældt.

Forhistorien er, at Amsterdam, som andre europæiske storbyer, lider under pladsmangel i sin historiske kerne og derfor har været tvunget til at tænke udad. Derfor udvider Amsterdam til alle sider af byen, dog mest markant mod syd, hvor kommunen over en årrække har etableret nye bycentre. Ét af disse centre kaldes ArenA Poort og skyder op i bydelen Zuidooost omkring fodboldstadionet Amsterdam ArenA. Området er nærmeste nabo til den åbne butiksarkade Amsterdamsepoort og Bijlmermeer.

En vellykket strategisk indsats

Hensigten med ArenA Poort var dog ikke blot at udvide og skabe mere plads, men også at få trukket Bijlmermeer ud af de sociale problemer. Derfor analyserede bystyret i Amsterdam tidligt, hvordan områderne Arena Poort, Amsterdamsepoort og Bijlmermeer i realiteten forholdt sig til hinanden.

Resultatet af analysen blev blandt andet, at den gamle lokale togstation, som ligger midt imellem bydelene, blev nedlagt og skiftet ud med en ny regional tog-, bus- og metrostation, der i dag tillader folk at passere frit under de hævdede togsinker.

Den nye station er tegnet af Grimshaw Architects og er i dag et fysisk symbol på ambitionerne for området og den bevidste styrkelse af bydelens status. Sideløbende med den nye togstation har kommunen investeret i et nyt strøg, som symbolsk og fysisk binder bydelene sammen.

Hele denne strategiske og bevidste indsats har over tid radikalt ændret områderne Zuidooost og Bijlmermeer fra udelukkende at være beboelseområder til i dag at være et samlet område med stor diversitet, med stadion, musik- og specialbutikker, en bank, erhverv og flere forskellige uddannelsesfunktioner.

I dag bor der mennesker fra 150 nationaliteter i Bijlmermeer, og arbejdsløsheden er stadig højere end i resten af byen. Men arbejdsløshedstallet er ikke længere alarmerende, og folk flygter ikke på samme måde fra området.

Resultatet i Bijlmermeer blev, at bankmanden i dag træffer gymnasieelev og fodboldtilskuerne møder nogle af områdets nationaliteter – og nye befolkningsgrupper flytter til.

Derimod flytter nye middelklassefamilier ind, som tiltrækkes af de mange nyopførte private boliger, der er blevet bygget, efter at mange af Bijlmermeers oprindelige betonblokke er blevet revet ned. Disse boliger, i moderne hollandsk stil, appellerer netop til en middelklasse, som ikke har råd til at bo i Amsterdam centrum, men som omvendt heller ikke ønsker at bo meget mere end 10 minutter fra byens hjerte.

Det nye centrum i ArenA Poort blev alt det, Amsterdam centrum hverken kunne eller ville være; et populært forbrugs- og underholdningsmekka med storskalafunktioner og rigtig mange mennesker.

Det er almindeligt at se drenge fra Bijlmermeer, der spiller fodbold på den vestlige side af stationen flankeret af frokostspisende erhvervsfolk i nålestribet jakkesæt, mens gymnasieelever med skoletasker i den ene hånd gerne spiser en surinamsk sandwich med den anden.

Resultatet i Bijlmermeer blev, at bankmanden i dag træffer gymnasieelev, og fodboldtilskuerne møder nogle af områdets nationaliteter – og nye befolkningsgrupper flytter til.

Kan vi mon lære noget?